SAMGÖNGUÁÆTLUN

Tillögur til þingsályktunar um:

STEFNUMARKANDI ÁÆTLUN 2011-2022
VERKEFNAÁÆTLUN 2011-2014

Fréttamannafundur innanríkisráðherra
14. desember 2011

Nýjar áherslur samgönguáætlunar

- Landið ein heild og svæðisskipt

    Ein heild:

    Samgöngur á landi, í lofti og á sjó

Nýjar áherslur samgönguáætlunar

- Aukin áhersla á almenningssamgöngur:
    - Innan landshluta
    - Milli landshluta

Nýjar áherslur samgönguáætlunar

- Áhersla á verkefni á landsvæðum sem í dag búa við lakastar samgöngur

- Raunsæi og fyrirhyggja í fjármálum

Stefnumarkandi samgönguáætlun 2011-2022

- Stefnumarkandi tillaga skiptist í þrjá kafla:
  1. Stefnumörkun, framtíðarstefna um hvert hinna fimm lögbundnu meginmarkmiða.
  2. Skilgreining á grunnneti samgangna.
  3. Áætlun um fjáröflun, útgjöld og helstu framkvæmdir.

  Tillögunni fylgir ítarleg greinargerð.

  Á vefsvæði samgönguáætlunar eru auk þess ýmisleg viðbótargögn, m.a. umhverfismat tillögu að samgönguáætlun, niðurstöður samráðsfunda í öllum landshlutum og skýrslur starfshópa samgönguráðs.

  http://www.innanrikisraduneyti.is/verkefni/malaflokkar/samgonguaaetlun/

Stefnumarkandi samgönguáætlun 2011-2022

- Fjárhagsrammi:
  - Óbreyttur fjárhagsrammi frá 2012 til 2014 fyrir utan 1 mia. kr. árlegt framlag í rekstur almenningssamgangna á höfuðborgarsvæðinu og áhrifasvæði þess.
  - Framlög til samgangna aukast frá og með 2015 um 3% á ári í samræmi við hagvaxtarspá.
  - Vestmannaeyjaferja og jarðgangagerð eru utan fjárhagsramma, fjármagna þarf þau verkefni sérstaklega.

Stefnumarkandi samgönguáætlun 2011-2022

- Helstu áherslubreytingar frá tillögu að samgönguáætlun 2007-2018:
  - Markmið um **greiðar samgöngur:**
    Markmið um hámark ferðatíma til höfuðborgarsvæðisins er lagt til hliðar. Áhersla er lögð á styttri ferðatíma til næsta atvinnu- og þjónustukjarna. Þá er áhersla á að bæta greiðfærni þar sem hún er hvað verst s.s. á sunnanverðum Vestfjörðum.
  - Aukinn þungi er lagður á greiðari samgöngur með öðrum ferðamátum en einkabíl, einkum í þéttbýli.

  - Markmið um **hagkvæmar samgöngur:**
    Aukin áhersla er lögð á aukna hagkvæmni í uppbyggingu og rekstri samgöngukerfisins, að meta samfélagslegan kostnað og ávinning framkvæmda, auk þess að auka hagkvæmni notenda kerfisins.

Stefnumarkandi samgönguáætlun 2011-2022

- Helstu áherslubreytingar frá tillögu að samgönguáætlun 2007-2018:
  - Markmið um **umhverfislega sjálfbærar samgöngur:**
    Aukin áhersla er lögð á umhverfismál. Stefnt er að breyttum ferðavenjum, orkusparnaði og notkun umhverfisvænni orkugjafa fyrir samgöngutæki.
  - Markmið um **öryggi í samgöngum:**
    Meta á áhrif þess að taka formlega upp svokallaða „núllsýn" í umferðaröryggis-málum og bera hana saman við aðrar leiðir sem þær þjóðir hafa farið er fremst standa í öryggismálum.
  - Markmið um **jákvæða byggðaþróun:**
    Áhersla er lögð á samþættingu samgönguáætlunar við aðrar áætlanir í þeim tilgangi að efla einstök atvinnu- og þjónustusvæði.

Stefnumarkandi samgönguáætlun 2011-2022

Almenningssamgöngur

Almenningssamgöngur milli þéttbýlisstaða og innan þéttbýlis verða efldar.

–Landshlutasamtök sveitarfélaga taki yfir almenningssamgöngur á landi sem hingað til hafa verið ríkisstyrktar. Þannig verði þjónusta færð að þörfum samfélagsins og almenningssamgöngur milli þéttbýlisstaða í hverjum landshluta efldar með grenndarstjórnsýslu og bættri nýtingu fjármagns.

–Unnið verði tilraunaverkefni um eflingu almenningssamgangna í samræmi við viljayfirlýsingu ríkis og SSH. Ríkið skuldbindi sig til að leggja fjármagn í rekstur almenningssamgangna á höfuðborgarsvæðinu og áhrifasvæði þess í tíu ára tilraunaverkefni ef á móti koma skuldbindingar sveitarfélaga um mótframlag, markvissar stuðningsaðgerðir og sátt um frestun stórra vegaframkvæmda á höfuðborgarsvæðinu.
Framlag ríkisins verði af stærðargráðunni 1.000 m.kr. á ári. Meginmarkmiðið verði a.m.k. að tvöfalda hlutdeild almenningssamgangna í öllum ferðum sem farnar eru á höfuðborgarsvæðinu.

Stefnumarkandi samgönguáætlun 2011-2022

Flugmál

- Keflavíkurflugvöllur
  - Á Keflavíkurflugvelli eru innheimt þjónustugjöld sem standa þurfa undir rekstri flugvallarins og framkvæmdum.
- Innanlandskerfi flugvalla
  - Ríkissjóður greiðir um 70% af rekstrarkostnaði. Notendagjöld þurfa að standa undir öðrum kostnaði og framlög til framkvæmda koma úr ríkissjóði.
  - Vegna fjárþarfar til viðhalds núverandi innanlandskerfis er gert ráð fyrir hækkun gjalda á Reykjavíkurflugvelli, þau verði hliðstæð gjöldum á Keflavíkurflugvelli. Reykjavíkurflugvöllur verði fjárhagslega sjálfbær.
  - Framlag ríkisins verði nýtt á öðrum flugvöllum og gjöldum þar haldið í lágmarki.
- Gert er ráð fyrir stækkun og byggingu flugstöðva á Keflavíkur- og Reykjavíkurflugvelli sem fjármagnaðar yrðu með sjálfsaflafé.

Stefnumarkandi samgönguáætlun 2011-2022

Siglingamál

- Skv. hafnalögum mun ríkisstyrktum verkefnum við hafnargerð fækka frá og með árinu 2013. Framlög til stofnkostnaðar fara því lækkandi.
- Á áætlunartímabilinu kann að þurfa að byggja hafnarmannvirki fyrir notendur með „sérþarfir“, svo sem stóriðju eða annan verksmiðjurekstur. Engir fjármunir eru ætlaðir úr ríkissjóði til slíkra framkvæmda enda við það miðað að notendagjöld standi undir byggingu og rekstri slíkra mannvirkja.
- Áætlaður kostnaður við smíði nýrrar Vestmannaeyjaferju er yfir 4 mia. kr. Kannaður verður sá kostur að bjóða rekstur ferjunnar út og að rekstraraðili útvegi skip. Að öðrum kosti þarf að gera ráð fyrir sérstöku ríkisframlagi til ferjusmíði á árunum 2012-2015.
- Unnið er að útboðsgögnum fyrir tilraunaverkefni með strandsiglingar en fjármagna þarf verkefnið sérstaklega.

Tekjur og framlög til samgönguáætlunar 2011-2022 eru um **296 mia. kr**. þar af um **240 mia. kr.** til vegamála.

3.3.2 Vegagerðin

Tekjur og framlög

Verðlag fjárlaga 2012. (v.v.15100) *Fjárhæðir eru í m. kr.*	**1. tímabil 2011-2014**	**2. tímabil 2015-2018**	**3. tímabil 2019-2022**	**Samtals 2011-2022**
Markaðar tekjur				
Bensíngjald	30.804	32.729	34.515	98.048
Þungaskattur km-gjald	2.975	3.261	3.461	9.697
Olíugjald	27.557	30.452	32.789	90.798
Leyfisgjöld flutninga	16	16	16	48
Leyfisgjöld leigubifreiða	24	24	24	72
Viðskiptahreyfingar	-404	-220	-220	-844
Markaðar tekjur samtals	**60.972**	**66.262**	**70.585**	**197.819**
Framlag til innanlandsflugs	754	760	760	2.274
Ríkisframlag Vestfirðir	350			350
Annað ríkisframlag	523		4.089	4.612
Framl.v/alm. samg. höfuðb.svæði	2.200	4.000	4.000	10.200
Framlag v. jarðganga	125	10.500	12.500	23.125
Framlag vegna Vestmannaeyjaferju*				
Framlag úr ríkissjóði	**3.952**	**15.260**	**21.349**	**40.561**
Greitt úr ríkissjóði samtals	**64.924**	**81.522**	**91.934**	**238.380**
Til ráðstöfunar alls	**64.924**	**81.522**	**91.934**	**238.380**

*Áætlaður kostnaður við smíði nýrrar Vestmannaeyjaferju er yfir 4 mia.kr. Kannaður verður sá kostur að bjóða rekstur ferjunnar út og að rekstraraðili útvegi skip. Að öðrum kosti þarf að gera ráð fyrir sérstöku ríkisframlagi til ferjusmíði á árunum 2012-2015.

Stefnumarkandi samgönguáætlun 2011-2022

- Stærstu vegaframkvæmdir sem á að **ljúka** á tímabilinu (> 1.000 m.kr.)

nr.	Kaflaheiti	Kostnaður	2011-2014	2015-2018	2019-2022
1	um Hornafjarðarfljót	4.000		1.000	3.000
1	norðaustan Selfoss, brú á Ölfusá	4.000			4.000
1	Selfoss-Hveragerði	2.700		2.000	700
1	um Hellisheiði	2.000	1.100	900	
1	vestan Litlu kaffistofu	1.028	1.028		

Stefnumarkandi samgönguáætlun 2011-2022

- Stærstu vegaframkvæmdir sem á að **ljúka** á tímabilinu (> 1.000 m.kr.)

nr.	Kaflaheiti	Kostnaður	2011-2014	2015-2018	2019-2022
41	Reykjanesbraut, sunnan Hfj.	6.000		1.800	4.200
415	Álftanesvegur	1.100	1.100		
	Bætt umferðarflæði á SV-svæði, almenningssamg.	2.200	800	700	700
	Öryggisaðgerðir á SV-svæði	1.300	500	400	400
	Hjóla- og göngustígar á SV-svæði	2.550	850	850	850
	Göngubrýr, undirgöng á SV-svæði	1.200	400	400	400

Stefnumarkandi samgönguáætlun 2011-2022

- Stærstu vegaframkvæmdir sem á að **ljúka** á tímabilinu (> 1.000 m.kr.)

nr.	Kaflaheiti	Kostnaður	2011-2014	2015-2018	2019-2022
1	um Borgarnes	1.300			1.300
60	um Gufudalssveit	3.200		3.200	
60	Eiði-Kjálkafjörður	3.200	3.200		

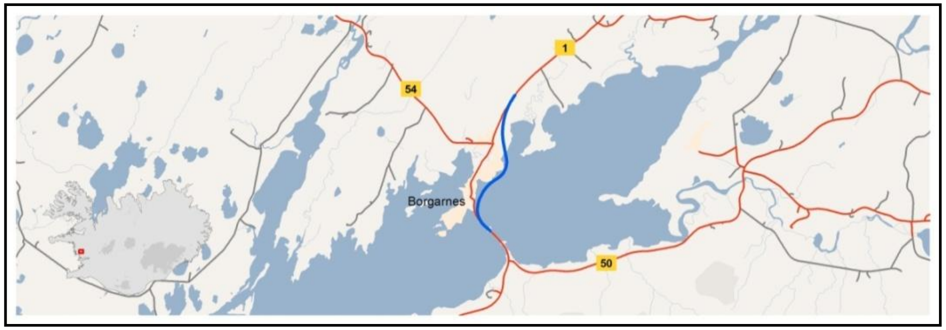

Stefnumarkandi samgönguáætlun 2011-2022

- Stærstu vegaframkvæmdir sem á að **ljúka** á tímabilinu (> 1.000 m.kr.)

nr.	Kaflaheiti	Kostnaður	2011-2014	2015-2018	2019-2022
1	Jökulsá á Fjöllum	1.000	50	950	
862	Dettifossvegur	1.800	1.200	600	
	Tengivegir um land allt, malbik	5.880	1.880	2.000	2.000

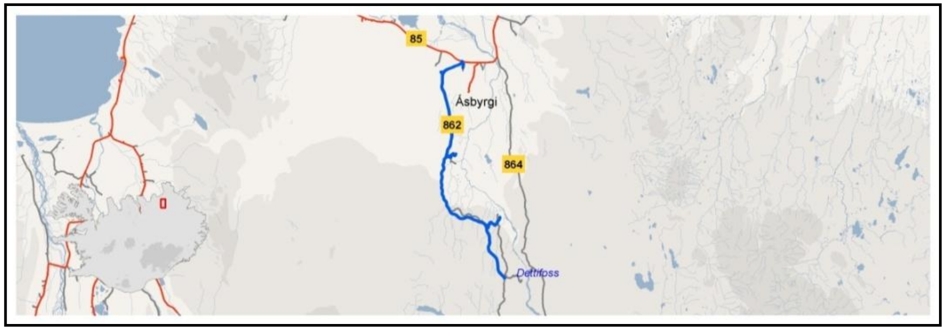

INNANRÍKISRÁÐUNEYTIÐ

Stefnumarkandi samgönguáætlun 2011-2022

- Stærstu vegaframkvæmdir sem á að **hefja** á 3. tímabili (> 1.000 m.kr.)

nr.	Kaflaheiti	Kostnaður	2019-2022
1	um Lón	2.900	500
1	breikkun brúa á Suðurlandi		1.000
1	Þingvallavegur-Kollafjörður	2.500	500
1	Kollafjörður-Hvalfjarðarvegur	3.100	500

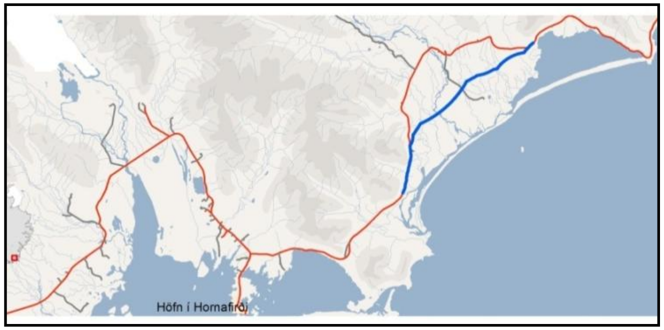

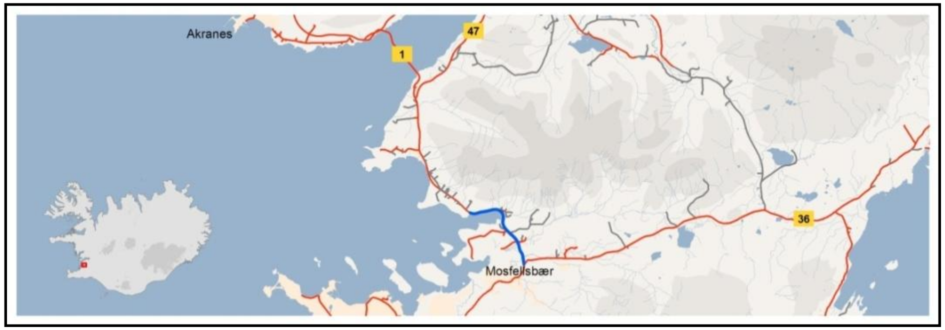

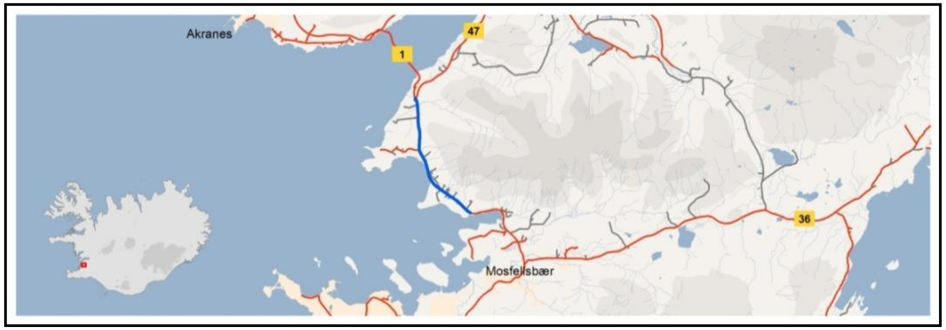

Stefnumarkandi samgönguáætlun 2011-2022

- Stærstu vegaframkvæmdir sem á að **hefja** á 3. tímabili (> 1.000 m.kr.)

nr.	Kaflaheiti	Kostnaður	2019-2022
60	Dynjandisheiði	4.500	1.600
74	Skagastrandarvegur	1.300	100
85	um Skjálfandafl. og Tjörn	1.370	100
85	Þistilfjörður-Vopnafjörður	2.400	1.150
96	Suðurfjarðavegur	2.100	1.000
939	Axarvegur	2.300	300

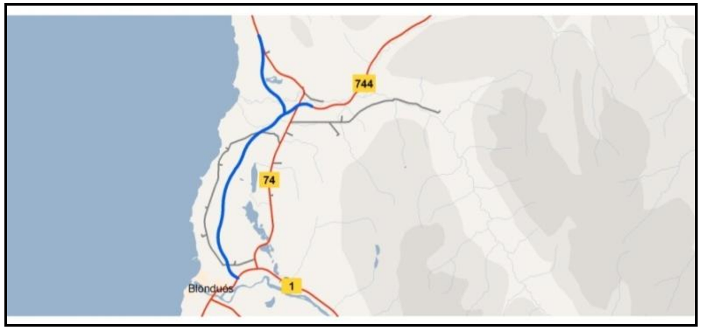

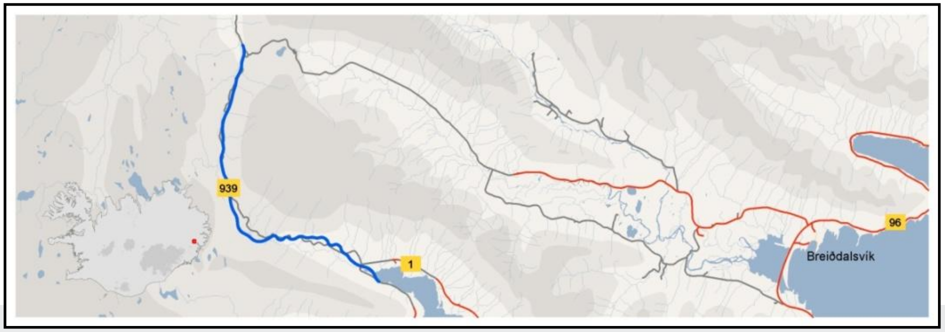

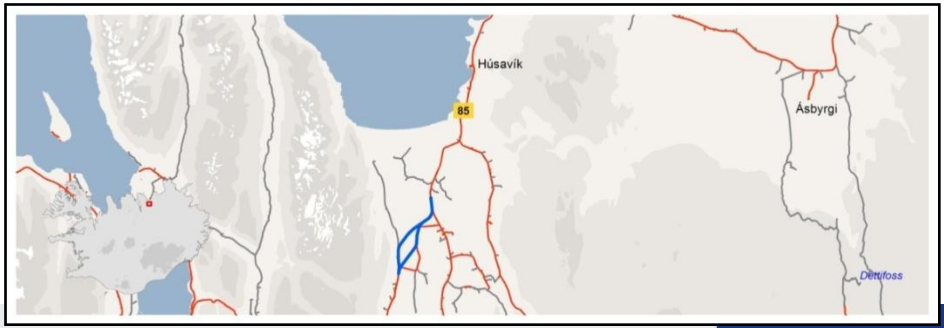

Stefnumarkandi samgönguáætlun 2011-2022

- Jarðgangaáætlun, helstu framkvæmdir sem á að **ljúka** á tímabilinu

nr.	Kaflaheiti	Kostnaður	2011-2014	2015-2018	2019-2022
60	Hjallahálsgöng*	5.000			5.000
61	Dýrafjarðargöng	7.500			7.500
92	Norðfjarðargöng	10.500		10.500	

*ef ekki verður önnur láglendisleið fyrir valinu.

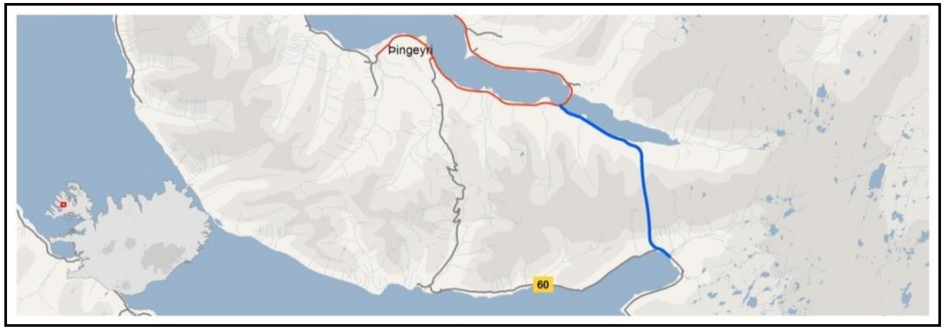

Rannsóknar-, úttektar- og stefnumótunarverkefni 2011-2014

Nr.	Verkefni	Ábyrgðaraðili	Samstarfsaðilar
1	Atvinnu- og þjónustukjarnar og samgöngumiðstöðvar - skilgreining	-	Landshlutasamtök sveitarfélaga og Skipulagsstofnun
2	Flutningaleiðir - skilgreining	Vegagerðin	Samtök verslunar og þjónustu
3	Almenningssamgöngur milli þéttbýlisstaða - yfirfærsla til landshlutasamtaka	Vegagerðin	Landshlutasamtök sveitarfélaga
4	Framtíð innanlandsflugs - félagshagfræðileg úttekt	Isavia	Byggðastofnun, Ferðamálastofa
5	Framtíð Reykjavíkurflugvallar - viðræður við Reykjavíkurborg	Isavia	Reykjavíkurborg
6	Skipulag landnotkunar og samgangna - aukin samvinna	Vegagerðin	Landshlutasamtök sveitarfélaga og Skipulagsstofnun.
7	Vöruflutningar - rannsóknir á þjóðhagslegri hagkvæmni flutningsmáta	SÍ og Vg.	Efnahags- og viðskipta-ráðuneyti og fjármálaráðuneyti.
8	Félagshagfræðilegt mat í forgangsröðun framkvæmda - þróun og innleiðing	Isavia, SÍ og Vg.	–
9	Uppbygging vegakerfisins - formlegt verklag við ákvarðanir	Vegagerðin	–
10	Þungatakmarkanir á vegum - samfélagslegur kostnaður og ábati endurbóta	Vegagerðin	Samtök verslunar og þjónustu.

Rannsóknar-, úttektar- og stefnumótunarverkefni 2011-2014

Nr.	Verkefni	Ábyrgðaraðili	Samstarfsaðilar
11	Samgöngukostnaður - greining og gagnsæ verðlagning	Isavia, SÍ, US og Vg.	-
12	Upplýsingasöfnun og - miðlun - tekjur og kostnaður vöru- og fólksflutninga á hverja einingu	Isavia, SÍ, US og Vg.	Hagstofan
13	Eignastýring samgöngukerfisins - greining áhrifa og ávinnings	Isavia, SÍ og Vg.	-
14	Breytt skipan gjaldtöku á vegum - greining kosta og galla	Vegagerðin	-
15	Álagstoppar í umferð - hliðrun starfstíma - greining og tillögugerð	Vegagerðin	Opinberar stofnanir, sveitarfélög innan SSH og Strætó bs.
16	Loftslagsmál: Framfylgd aðgerðaáætlunar stjórnvalda - aðgerðaáætlun á öllum sviðum samgangna	FMS, SÍ og Vg.	–
17	Sjálfbærar samgöngur - áætlun með áherslu á almenningssamgöngur, göngu og hjólreiðar unnin í samvinnu við sveitarfélög	Vegagerðin	Sveitarfélög með yfir 5 þús. íbúa byggðakjarna (höfuðborgarsvæðið, Akranes, Akureyri, Keflavík/Njarðvík og Selfoss)
18	Loftgæði og umferðarhávaði - aðgerðaáætlun	Vegagerðin	Sveitarfélög með yfir 10 þús. íbúa byggðakjarna (höfuðborgarsvæðið, Akureyri og Keflavík/Njarðvík)
19	Almenningssamgöngur á SV-svæði - 10 ára tilraunaverkefni	Vegagerðin	SSH og Strætó bs. með aðkomu SSV, SASS og SSS.
20	Samgöngur á höfuðborgarsvæðinu og áhrifasvæði þess - Rannsóknar- og þróunarverkefni sbr. tillögur starfshóps samgönguráðs	Vegagerðin	SSH, SSV, SASS, SSS og Strætó bs.

Rannsóknar-, úttektar- og stefnumótunarverkefni 2011-2014

Nr.	Verkefni	Ábyrgðaraðili	Samstarfsaðilar
21	Innkaupastefna ríkisins - vistvæn innkaup í akstri og ökutækjum	Vegagerðin	Stjórnarráðið
22	Samgöngustefna stofnana og fyrirtækja - stefnumótun, fordæmi og hvatasamstarf	IRR	Stjórnarráðið
23	Flugvellir - verklag um grænt aðflug/brottflug og vottun umhverfisstjórnunarkerfa	FMS og Isavia	
24	Hafnir - landtenging rafmagns	Siglingastofnun	Stærri hafnir
25	Miðlæg stýring umferðarljósa á höfuðborgarsvæðinu - innleiðing, möguleikar stýritölvu fullnýttir	Vegagerðin	Sveitarfélög innan SSH.
26	Umhverfissvæði: Aukin staðbundin loftgæði - lagabreytingar	IRR	Stærri sveitarfélög
27	Svifryk á framkvæmdasvæðum - aðgerðagreining	IRR	Umhverfisstofnun
28	Öryggi - aðgerðaáætlanir á hverju sviði samgangna	FMS, Isavia, SÍ, US og Vg.	Ríkislögreglustjóri
29	Núllsýn í umferðaröryggismálum - rannsóknir	US og Vg.	Ríkislögreglustjóri